

gros entrebanc: trenca completament amb tota la tradició, almenys des de Fabra (per a qui *ha cantat* = PRETÈRIT INDEFINIT i *va cantar* = PRET. PERFET PERIFRÀSTIC). És a dir, aquest model gira completament les coses: l'etiqueta *perfet* deixa de designar *va cantar* i passa a designar *ha cantat*. Ja que estem d'acord que el terme *indefinit* no serveix, sembla més plausible aquesta altra correspondència, no tan rupturista: *ha cantat* = PRETÈRIT PERFET PRÒXIM i *va cantar* = PRET. PERFET REMOT. Aquesta nova denominació, proposada per Ruaix —com ja es diu en el treball (amb un petit lapsus: és *pretèrit*, no *passat*)—, té l'avantatge de continuar fent servir el terme *perfet* per a *va cantar* i, a convenir, hom pot evitar denominacions massa llargues fent servir

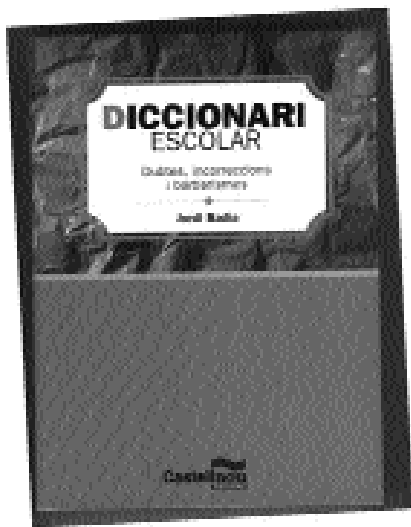
els termes *pretèrit pròxim* (= *ha cantat*) i *pretèrit remot* (= *va cantar*).

Last but not least, una constatació i una curiositat. La constatació: fins allà on resulta verificable i atenent a l'ús de les preposicions *a/en* en les designacions de «lloc figurat» (per exemple, «La terminologia lingüística en l'ensenyament secundari», títol del llibre, enfront de «la metodologia lingüística a l'ensenyament secundari», p. 73, nota 34), podríem dividir en dos grups els autors dels diversos treballs aplegats en aquest recull: autors de *en* (Macià, Cuenca i Pérez Saldanya) i autors de *a* (la resta) (amb alguna excepció puntual!). I ara la curiositat: els autors valencians (Cuenca i Pérez Saldanya) usen el connector *fet i fet*

amb un valor equivalent al que al Principat té *de fet*. Exemples: «En funció de l'equivalència amb conjuncions i sobretot amb connectors parentètics, podem dir que alguns d'aquests elements (fonamentalment clàusules i sintagmes preposicionals) són connectors lèxics. *Fet i fet*, els connectors parentètics solen derivar de formes que corresponen, en algun estadi de l'evolució, a connectors lèxics» (p. 87). «Els temps verbals tenen un comportament referencial equiparable a les categories nominals. *Fet i fet*, els temps verbals denoten intervals temporals d'una manera semblant a com els sintagmes nominals denoten entitats del món (del món real o d'un món possible)» (p. 93).◆

Un important diccionari diferent

Jaume VALLCORBA I ROCOSA

BADIA, Jordi

Diccionari escolar. Dubtes, incorreccions i barbarismes

Castellnou edicions, Barcelona 2000

Podríem dir-ne un diccionari contra la deturpació del català. També podríem qualificar-lo de diccionari que resol dubtes, incorreccions i barbarismes dels parlants en català, com assenyala el subtítol del llibre.

Si aquest llibre conté un inventari de barbarismes podríem pensar-nos que és com un vocabulari més d'aquesta mena; ens equivocariem: cada barbarisme té una entrada, i a continuació s'hi explica el significat amb què l'usem; tot seguit fa constar el mot o mots catalans amb què convé reemplaçar-lo i, finalment, hi ha unes frases, adequades, precises, breus, que ens fan transparent el bon ús dels corresponents mots catalans. Per una altra banda, els mots catalans substituïts del barbarisme tenen la pròpia entrada, amb la definició i la frase que ens orienta a fi d'emprar-lo adientment; adonem-nos com, amb aquest sistema, ens estalviem les remissions, cosa que ens permet de trobar immediatament la solució del dubte que tinguem. El mateix tractament que als mots l'aplica a les locu-

cions, tant les incorrectes com llurs solucions, aportació que creiem de gran utilitat.

Però això no és tot; aquest diccionari conté moltes més particularitats lingüístiques. Així, hi tenen entrada morfologies errònies de mots que profusament són fets servir deformats, i ens remet a la forma correcta. Ens fa conèixer la morfologia catalanitzada de mots estrangers, que ha calgut introduir darrerament en la nostra llengua (per exemple, *espot* per **spot*), i, contràriament, introdueix, al lloc del diccionari que, per ordre alfabètic, correspon aquell mot estranger propi de la tecnologia actual, com ara **énter*, i ens n'assenyala la catalana —en aquest cas *retorn*— que cal emprar en lloc de l'estrangera.

Ultra els esmentats, hi ha aquells mots —verbs, adjectius, substantius— als quals hi ha qui dona, de vegades, significats i usos inapropiats. D'aquí ve que, posem per cas, aparegui en el diccionari el verb *dormir* per a advertir-nos de l'ús que alguna vegada se'n fa, en compte de *adormir*; i tot seguit ens

aclareix la diferència entre l'un verb i l'altre.

I moltes més particularitats, confusions i aclariments, tals com la distinció entre alguns parònims, el destriament de mots que tenint un significat semblant presenten matisos significatius que cal conèixer per a fer-los servir amb propietat, el bon ús de determinats verbs com a transitius que són i que, a voltes, són emprats intransitivament, etc.

Comptat i debatut: un diccionari d'una gran riquesa advertint-nos dels mals usos de la nostra parla, que contraposa a les solucions genuïnes i correctes i que il·lustra amb abundants exemples de bona fraseologia.

Encara que dugui el títol de *Diccionari escolar*, el cas és que serà útil i profitós al lector de qualsevol edat.◆